

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
WIELKOPOLSKIE 2023

Stanowisko przygotowane przez
Województwo Zachodniopomorskie

Stanowisko Nr 4

Konwentu Marszałków Województw RP

z dnia 21 marca 2023 roku

w sprawie wprowadzenia w ustawie Prawo łowieckie zapisów regulujących kwestię odpowiedzialności za szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań za szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo łowieckie na obszarach obwodów łowieckich, które nie zostały wydzierżawione lub przekazane w zarząd.

W związku z realizacją przez samorządy województw zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących gospodarki łowieckiej Konwent Marszałków Województw RP przedstawia postulat pilnego uregulowania kwestii odpowiedzialności za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych przez dziki, jelenie, daniela i sarny na obszarach obwodów łowieckich, które nie zostały wydzierżawione lub przekazane w zarząd, poprzez wprowadzenie stosownych zapisów do ustawy Prawo łowieckie.

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1173 ze zm.) reguluje zagadnienia odpowiedzialności za szacowanie szkód oraz wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych na obszarach obwodów łowieckich m.in. przez dziki, jelenie, daniela i sarny. Art. 46 ust. 1 pkt 1 przywoływanej ustawy wskazuje, że właściwymi do szacowania ww. szkód i wypłaty, będących ich konsekwencją, odszkodowań są dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich. Ustawa reguluje także odpowiedzialność za szacowanie i wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych przez dziki, jelenie, daniela i sarny na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich (tu odpowiedzialnymi są zarządy województw, wypłacające odszkodowania ze środków Skarbu Państwa) oraz szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP WIELKOPOLSKIE 2023

Brak natomiast w ustawie Prawo łowieckie zapisów regulujących odpowiedzialność za szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzane przez dziki, jelenie, danielę i sarny na obszarach obwodów łowieckich, które nie mają dzierżawcy ani zarządcy. Teoretycznie problem ten mógłby regulować przepis art. 28 ust. 1a Prawa łowieckiego, mówiący o tym, że obwody łowieckie polegają na wydzierżawieniu przez Polski Związek Łowiecki. W praktyce jednak jest to przepis martwy, ponieważ zawiera w swej treści zastrzeżenie tj. „obwody łowieckie podlegają wydzierżawieniu przez Polski Związek Łowiecki tylko wtedy, gdy żadne koło łowieckie nie jest zainteresowane ich dzierżawieniem i tylko do czasu złożenia oferty przez koło łowieckie.” Taka konstrukcja przepisu sprawia, że nie może on być zastosowany na przykład w sytuacji przedłużającej się procedury wydzierżawiania obwodu łowieckiego.

Na ile istotna jest ta luka prawna obrazują przykłady sytuacji, które miały miejsce np. na obszarze województwa zachodniopomorskiego, gdzie proces wydzierżawiania niektórych obwodów łowieckich utworzonych 1 kwietnia 2022 r. trwał – z różnych przyczyn – nawet do października 2022 r. Mimo przedłużających się postępowań w żadnym wypadku na obszarze województwa zachodniopomorskiego nie doszło do sytuacji, w której obwód łowiecki zostałby wydzierżawiony - na podstawie zapisów art. 28 ust. 1a Prawa łowieckiego – Polskiemu Związkowi Łowieckiemu.

Pociągało to za sobą konsekwencję w postaci trwającego miesiącami stanu, w którym na przeznaczonych do wydzierżawienia, ale niewydzierżawionych obwodach łowieckich brak było podmiotu wskazanego przepisami jako odpowiedzialnego za przyjmowanie zgłoszeń szkód, szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych wyrządzane przez dziki, jelenie, danielę i sarny (czyli szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo łowieckie) na obszarach tych obwodów łowieckich.

Doprowadziło to do sytuacji, kiedy to na podstawie obowiązujących przepisów prawa nie sposób było wskazać podmiotu odpowiedzialnego za szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych przez jelenie, dziki, sarny i danielę na obszarach obwodów łowieckich, które z różnych względów nie miały dzierżawcy

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP WIELKOPOLSKIE 2023

lub zarządcy. Stan taki spowodował szereg niekorzystnych zjawisk, z których najważniejszymi są niewątpliwie:

- znaczące utrudnienie i spadek opłacalności prowadzenia produkcji rolnej na obszarach obwodów łowieckich pozbawionych dzierżawcy lub zarządcy, wywołany kumulującymi się szkodami wyrządzanymi w uprawach i płodach rolnych przez dziki, jelenie, daniela i sarny, które nie były na bieżąco rekompensowane (ewentualne dochodzenie odszkodowań jest obecnie możliwe jedynie na drodze sądowej, przy czym nie sposób wskazać jednoznacznie podmiotu właściwego do wypłaty odszkodowań);
- przerwanie ciągłości gospodarowania populacjami zwierząt łownych, skutkujące wzrostem populacji, co jest szczególnie niekorzystne m.in. w obliczu zwalczania Afrykańskiego Pomoru Świń;
- pogorszenie relacji na linii rolnicy – myśliwi oraz zaufania obywateli do instytucji takich jak urzędy marszałkowskie czy Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, a w szerszym ujęciu także do organów stanowiących akty prawa w randzie ustawy;
- utrata wpływów z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich;
- utrudnienie właściwej gospodarki populacjami zwierząt łownych na obszarach sąsiadujących obwodów łowieckich wydzierżawionych, wynikające z faktu migracji zwierzyny na obszary, na których nie jest prowadzona gospodarka łowiecka, a które stają się de facto wielkoobszarowymi ostojami zwierzyny;
- wystąpienia przez poszkodowanych rolników z pozwami przeciwko Wojewodzie Zachodniopomorskiemu, Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego, Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz Polskiemu Związkowi Łowieckiemu o zapłatę odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, jelenie, daniela i sarny na obszarach obwodów łowieckich, powstałe w okresie w którym obwody te nie miały dzierżawcy ani zarządcy; będzie to generowało dla Skarbu Państwa dodatkowe, zbędne koszty postępowania.

O wadze problemu świadczy fakt, że nawet Prokuratura Generalna Skarbu Państwa nie była w stanie jednoznacznie wskazać, jaka jednostka Skarbu Państwa powinna być pozwana

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP WIELKOPOLSKIE 2023

w procesach o odszkodowanie za szkody łowieckie – zajęta w tym przedmiocie dwa sprzeczne ze sobą stanowiska.

Co warto podkreślić, w przypadku braku zmian legislacyjnych podobna sytuacja może powtarzać się w przyszłości.

Jednocześnie, w ocenie Konwentu Marszałków Województw RP, kwestia odpowiedzialności za szacowanie szkód i wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych przez jelenie, dziki, sarny i daniela w na obszarach obwodów łowieckich, które nie mają dzierżawcy lub zarządcy, jest stosunkowo prosta do uregulowania.

Pierwszym z możliwych rozwiązań jest przeredagowanie treści przepisu art. 28 ust. 1a Prawa łowieckiego w sposób, który spowoduje, że obwody łowieckie, które nie są wyłączone z wydzierżawienia ale nie mają jeszcze dzierżawcy będą faktycznie wydzierżawiane Polskiemu Związkowi Łowieckiemu. Przepis ten mógłby zostać zredagowany w sposób następujący:

W nie wyłączonych z wydzierżawienia, niewydzierżawionych obwodach łowieckich, do czasu zawarcia umowy dzierżawy z kołem łowieckim obowiązki dzierżawcy obwodu łowieckiego wykonuje Polski Związek Łowiecki.

Przyjęcie takiego rozwiązania wydaje się być ze wszech miar korzystnym, ponieważ – poza likwidacją opisanych wcześniej niekorzystnych zjawisk – sprawiałoby, że Polski Związek Łowiecki byłby zainteresowany aktywnym poszukiwaniem dzierżawców dla obwodów łowieckich, zaś przepis art. 28 ust. 1a Prawa łowieckiego mógłby zacząć działać zgodnie z intencją Ustawodawcy.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z procedurą to Polski Związek Łowiecki występuje w imieniu koła łowieckiego z wnioskiem o wydzierżawienie obwodu łowieckiego do właściwego podmiotu (organu wydzierżawiającego), tj. starosty lub dyrektora regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. W przypadku opieszałości w wydzierżawieniu, do czego dochodziło w przeszłości, odpowiedzialność odszkodowawcza powinna jednak leżeć po stronie organu wydzierżawiającego.

Drugim z możliwych rozwiązań jest wprowadzenie do ustawy Prawo łowieckie przepisu, wskazującego jednoznacznie podmiot upoważniony do szacowania szkód i wypłaty

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
WIELKOPOLSKIE 2023

odszkodowań za szkody wyrządzone przez dziki, jelenie, daniele i sarny w uprawach i płodach rolnych na obszarach niewyłączonych z wydzierżawienia obwodów łowieckich, które nie mają dzierżawcy. Podkreślić przy tym należy, że podmiot taki powinien dysponować zasobami ludzkimi oraz zapleczem merytorycznym i sprzętowym niezbędnym do realizacji zadania. Z uwagi na to zasadnym wydaje się wskazanie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe jako podmiotu właściwego do realizacji zadania polegającego na szacowaniu szkód i wypłacie odszkodowań za szkody wyrządzone przez dziki, jelenie, daniele i sarny w uprawach i płodach rolnych na obszarach niewyłączonych z wydzierżawienia obwodów łowieckich, które nie mają dzierżawcy (należy podkreślić, że PGL Lasy Państwowe realizuje obecnie m.in. zadanie polegające na szacowaniu szkód łowieckich na podstawie zapisów art. 46d ustawy Prawo łowieckie, czyli w przypadkach wniesienia odwołań od oględzin lub szacowania ostatecznego).

Mając na uwadze powyższe Konwent Marszałków Województw RP postuluje pilne uregulowanie kwestii odpowiedzialności za szkody wyrządzane w uprawach i płodach rolnych przez dziki, jelenie, daniele i sarny na obszarach obwodów łowieckich, które nie są wydzierżawione lub przekazane w zarząd, poprzez wprowadzenie stosownych zapisów do ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Stanowisko kieruje się do:

Ministra Klimatu i Środowiska

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Marek Woźniak

